Anul XXXII. — No. 31. 5 BANI IN TOATA TARA 5 P Duminică 31 Iulie, 1916.

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMÁR
Alexandru Macedonski, Elena Niculiță Voronca, Victor Bilciurescu, C. Tonegaru, Corneliu Ionescu, C. A.I. Ghica, M. G. Samarineanu, Șt. C. Florea, Al. L. Mercușor,

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20

Țarul Rusiei trece pe dinaintea frontului c'o icoană 'n mână

MĂRTURISIRE...

de MICHEL PROVINS

Camera unor oameni bătrâni, cu o mobilă cam veche, dar foarte bine întreţinută.

Sunt orele 8 seara, d-na şi d-nul Palaisot sunt instalaţi fiecare într'un fotoliu, la gura sobei.

La lumina pală a unei lămpi cu un abatjour verde, se leagă dialogul următor:

Ea (văzând pe bărbatul ei că ia o ţigară). — Eduard, ce faci? vrei să fumezi? Ai uitat că ţi-a interzis doctorul?

El. — Eh! câte o ţigară din când în când nu strică. Când am câte o idee aprind câte o ţigară. Nu ştiu ce mă face să fiu mulţumit de viaţa care o duc. Masă regulată, feluri de mâncări alese, un păhărel de vin bun. Tu dacă vrei lucrează ceva şi pe mine lasă-mă să fumez. E aşa de bine să stai într'un fotoliu şi să urmăreşti rotogoalele de fum, visând...

Ea. — Hâm! Visuri... visurile pentru nişte bătrâni ca noi nu-s bune, nu aduc decât regrete.

El. — Aşi, nu găsesc. Aşi regreta numai atunci când aşi fi în floarea vârstei şi n'aş putea îndeplini un lucru oarecare; dar la vârsta noastră de, ne numim şi noi octogenari, regretul dispare, lăsându-i locul unei impresii dulci, unui suvenir, un suvenir care te face să vezi trecutul printr'o prismă, înconjurată de culori miraculoase.

Ea. — Dar suferinţele, neplăcerile şi celelalte?

Ea. — Toate acestea se estompează în depărtarea vremurilor şi nu mai au nici o importanţă.

Ea. — Asta nu poţi s'o zici, cu sistemul tău am ajunge departe.

El. — N'avem decât să fim indulgenţi. Când ajunge cineva la capătul vieţii aruncă o privire asupra trecutului, judecă şi apoi iartă totul. Neliniştea şi toate pasiunile meschine dispar. Din grozăvia flacărilor de altă dată nu mai rămâne decât cenuşa şi aia rece.

Ea. — Prin urmare tu crezi că în această cenuşe nu mai licăreşte nici un tăciune?

El. — Da, şi sunt sigur.

Ea. — Ai putea fi tu cu totul nepăsător asupra trecutului?

El. — Da. Şi tot ceeace face ca seninătatea bătrâneţii mele să fie mai dulce, e şi satisfacţia că am ajuns cu bine la malul... vieţii, scăpând neatins dintr'un groaznic naufragiu care e viaţa.

Ea. — Şi dacă ar exista în adevăr un naufragiu fără ca tu să-l ştii, pe care de exemplu eu să-l fi ascuns faţă de tine?

El. — Cum?

Ea. — Ei da. Să presupunem că te-am înşelat, asta e o greşală care intră în domeniul pasiunilor, şi care ar fi putut avea urmări uriaşe. Ce crezi tu, că acum când din flacările de odinioară nu a mai rămas decât cenuşa, mărturisirea unei astfel de peripeţii n'ar avea nici un efect?

El. — Absolut nici un efect.

Ea. — O spui asta numai aşa, pentru a forma o teorie.

El. — Ba de loc, o spun din convingere, din convingerea rezultată dintr'o stare filosofică, inspirată de vârsta mea de octogenar.

Ea. — Să presupunem că viue cineva şi-ţi spune cine ştie ce despre mine. Tu ai rămâne rece?

El. — Ei, depinde. Să ne înţelegem, ce anume să spună despre tine?

Ea. — Tu eşti încredinţat că eu am fost o femee casnică şi cinstită. Ei bine dacă ar veni cineva şi ţi-ar proba că te-am înşelat în mod ruşinos, tu n'ai simţi nici o emoţie?

El. — Nu.

Ea. — Ba da.

El. — Ba nu.

Ea. — In orice caz mă bucur.

El. — De ce?

Ea. — Fiindcă vreau însfârşit să fiu sinceră, să-ţi mărturisesc un secret, care mă apasă şi care mă tot nelinişteşte.

El (aruncând ţigara). — Ce secret?

Ea. — O viaţă întreagă te-am minţit şi te-am înşelat, mi-e ruşine de ceeace am făcut. Eu n'am fost femeia închipuită de tine. N'am fost în totdeauna Nicola ta iubitoare, Nicola ta pentru care tu erai gelos ca un nebun când eram mai tânără şi mai frumoasă.

El (rămâne un moment nemişcat, apoi isbucneşte în hohote de râs). — Ei bravo, ştii că-i nostim, ba chiar caraghios, vrei să mă faci să râd! ha! ha!

Ea. — Iţi jur că n'am fost nici odată mai sinceră ca acum!

El. — De geaba nu se prinde.

Ea. — Ţi-o jur, pe copilul nostru!

El. — Ah! (bâlbâind) adev... Ai putut tu să fa... M'ai înşel... Tu... tu... imposibil... nu se poate.

Ea (neliniştită). — Ce ai?

El (cu vocea sugrumată). Sunt mirat... iată tot surprins... Şi când s'a întâmplat catastrofa?

Ea. — In 1873.

El. — O clipă de nebunie, de slăbiciune, nu e aşa? Şi... numai o singură dată?

Ea (cu vocea pe jumătate). — Nu...

El (din ce în ce mai atent). — De mai multe ori? (văzind că nu răspunde) O leşinură?

Ea. — Da.

El. — Şi cât a durat? Acum vreau să ştiu tot. Sunt foarte liniştit. Cât a durat? Aide spune. Câte săptămâni... câte luni?

Ea (cu ochii în pământ). — 27 de ani.

El (furios se scoală de pe fotoliu). — Şi cu cine, pentru numele lui Dumnezeu?

Ea. — Cu Morin, amicul şi asociatul tău.

El. — Morin!... canalia! 27 de ani!! O viaţă întreagă. Şi desigur dacă n'ar fi murit poate că şi acuma... cu tot părul tău cărunt.

Ea. — Oh!

El. — Şi de ce nu? De vreme ce timp de 27 de ani v'aţi bătut joc de mine, alături de mine, în casa mea. Şi eu să nu ştiu nimic. N'aş fi crezut niciodată, şi unde? Cum?

Ea. — De două ori pe săptămână, când tu erai dus la clubul meseriaşilor, atunci eram singuri şi siguri...

El. — Afară de banchetele lunare..., bineînţeles.

Ea. — Cânt te duceai la banchete, noi ne duceam la restaurant, era un fel de sărbătoare pentru noi.

El. — Ai fost tu în stare, tu pe care te-am iubit, pe care te-am stimat şi te-am crezut credincioasă? Tu căreia i-am rămas toată viaţa mea credincios, căci am avut şi naivitatea să-ţi fiu credincios. Ai fost tu în stare să faci aşa ceva?

Ea. — Vezi cum te necăjeşti! Dacă aşi fi ştiut nu ţi-aşi fi spus.

El. — Toată viaţa mea m'am simţit fericit că te aveam lângă mine, credeam că orice ispită n'are nici o influenţă asupra ta; asta fiindcă îţi arătam că te iubesc după cum de altfel îmi arătai şi tu. Ce comedie infernală! Şi adineauri când mă simţiam aşa de fericit, n'aş fi crezut pentru nimic în lume, că tu, mai cu seamă tu, fără să mai vorbesc de ceilalţi cari mă înconjurau, ţi-ai fi putut bătea joc în astfel de hal de mine. Acum ai distrus tot... tot; n'a mai rămas nici un suvenir din trecutul nostru, să-mi fi lăsat bătrâneţea să mi-o petrec liniştit... Mizerabilo!! Mizerabilo!... (se rostogoleşte de pe fotoliu şi cade jos).

Ea (răticită). Eduard! Eduard, dragul meu... (aşteaptă câteva secunde neliniştită, neştiind ce să facă, nepuând să mai strige; apoi văzând că deschide ochii, îi vorbeşte afectuos).

El (cu vocea stinsă). — Ce rău mi-ai făcut...

Ea (înset). — Să încerc să-l conving c'am minţit. Acum la bătrâneţe mai merge. (tare) Ce e dragul meu? de ce te-ai supărat? Nu e adevărat.

El (reculegându-se). — Ce nu e adevărat?

Ea. — Că te-am înşelat.

El. — Dar ai jurat.

Ea. — Am vrut să mă crezi, dar nu e adevărat. Te vedeam că eşti aşa de convins şi sigur când îmi spuneai că nu ţi-ar produce nici o impresie lucrurile auzite pe seama mea încât pentru un moment am simţit nevoia de a mă convinge şi atunci am născocit o minciună. Am glumit, iată tot.

El (uitându-se la ea). — Oare acum să minţi?

Ea. — Nu, dragul meu, uită-te în ochii mei, şi citeşte ca altădată când vreai să afli ceva. Pe atunci spuneai că ochii mei nu pot să mintă. Ori, crezi că îmbătrânind ochii mei

NATURA

In Mai, natura toată lucrează pe pământ,
Ea toarce iarba verde şi ţese frunze dese,
Ii vezi din închisoare boboci de flori cum ese
Iar ajutor la lucru sunt: soare, ploae, vânt.

Să 'i vezi muncind deavalma, ce dulce arătare!
Pământul e nevastă şi ploaia fată mare
Cu mâneci suflecate şi riurată iie,
Iar ei flăcăi sburdalnici cu flori la pălărie.

Se hârjonesc, se joacă, se 'ncaeră la trântă
In glumă, ploaia 'i udă, dar lor puţin le pasă.
De unde se rădică e iarba mai frumoasă
Şi vremea trece iute, căci păsările cântă.

Şi înfloresc pământul, silesc de merge fumul,
Pe vânt trimit s'aducă din înălţimi parfumul
Ce 'l torn cu măestrie în or şi care floare
Pe haine diafane cu feţete din soare,

Pe haine măestrite în două şi trei feţe,
Şi netede şi strimte şi cu volane creţe,
Panaje strălucite le pun pe cap gâteală
Cu ciucuri pudruite, buchete de petală.

Modelele's aduse direct din paradis,
Precum ne vin şi nouă modele din Paris.
Iar stofele ţesute din fibre şi din sevă
Sunt ieftine, căci dânşii nu ştiu ce este grevă.

Doar zinele putea-var pe flori să le întreacă
In frumuseţă, graţii, în hainele luxoase,
In darul ce exală departe 'n crâng miroase
Pe când vântul şagalnic la dragoste le-apleacă.

E timpul de iubire a 'ndrăgostitei firi,
Buchete sunt copacii, cununi port de miri.
O nuntă nesfârşită, un dans e în natură
La care să ne 'nvite nu pot, căci nu au gură.

Şi joacă jucăuşii prin aer de se frâng,
Noi nici nu ştim din casă ce nunţi se tocmă 'n crâng.
Vedem numai că 's zile de sfântă sărbătoare,
Că 'n cer e strălucire şi câmpu 'i tot în floare.

Un zuzăit de glasuri se sue pân la cer
Sub razele de soare, în calde 'nbrăţoşări;
Pământu'i soacră mare, ea ş'a ales de nuni
Pe lună şi pe soare, a ei prieteni buni.

Bucătăreasă'i ploaia şi vântu'i vătăjel;
Ea rânduieşte masa iar dantu'l poartă el.
Grijind să zumzăiască într'una lăutarii
Să joace flutureii şi cavaleri-bondarii.

Privighitoarea, cucul, sunt popii care cântă,
Oraţii spun la nuntă şi predica cea sfântă
Cu păserile toate: Să meargă 'n plin şi 'n spor
Dând laudă iubirei şi rodului din flori.

Adoua-zi de nuntă, la cap nuna o leagă,
Ii cântă de jelire şi florile'i dă jos,
Iar vătăjelul ager le poartă 'n sbor, fălos,
Pe când o lume nouă, o viaţă se închiagă.

Bobiţe, ca prin farmec, sub frunze se arată,
Iar soarele ce'i pictor le pune roşi culori,
Le dă gust şi dulceaţă, le coace în cuptor
Şi creanga se tot pleacă de poame încărcată.

Astfel că la Rusalii mâncăm dulcele flori
Ce stau buchet, ori una, sau două, în păreche,
Copiii îşi ung gura, le pun după ureche,
Iar noi lăudăm darul făcut de ursitori.

In toamnă aducem rodul în care încărcate,
Averi avem din vite, din sporul de bucate.
Atunci ne facem nunta, cu vinul cel din vie
Putând şi 'n omenire o viaţă să re'nvie.

Elena Niculiţă Voronca

BCU Cluj / Central University Library Cluj

au învățat să mintă? Are vre-un sens ceea ce ți-am mărturisit adineauri? Cum ai fi putut să crezi că aș fi fost în stare să râz de tine cu un Morin (gest de dispreț), care nu avea nici una din calitățile tale, nici un spirit de inițiativă: de inteligență profesională se ridicase prin tine. Îți aduci în aminte de vre-o mișcare, care să te fi făcut să bănuești ceva? Când a murit Morin, nici la înmormântare n'am fost, asta cred că e de ajuns, convingându-te că nu i-am dat nici o atenție (văzând că o privește increzător). Ai, copil bătrân ce ești, fii incredințat că buna ta Nicola n'a încetat să te iubească și n'a uitat toate clipele fericite petrecute alături de tine.

El. (sărutând-o pe frunte). — Acum te cred draga mea.

Ea. — Odată am mințit și eu în viața mea și n'a fost bine. De ce să ne supărăm degeaba, uite-te la mine ce galbenă sunt, și acum îmi tremură picioarele, crede-mă că-mi pare rău de supărarea ce ți-am făcut dintr'o ambiție a mea de a te încerca. Vrei să ici ceva?

El. — Nu, nu iau nimic, mă simt mai bine. Simt că retrăesc. Intocmai ca după o catastrofă... respir încet, încet.

Ea. — N'ar fi mai bine să te odihnești în pat?

El. — Nu acum, mai pe urmă. Rămâi lângă mine, așa, mai aproape, cât mai aproape, adu-mi mâna, așa. (Îi pune o pernă în dreptul capului).

Ea. — Așa e bine?

El. — Da, e bine.

Ea. — Te mai gândești la ceva?

El. — Da... la absurditățile pe cari le spuneam adineauri după masă. Niciodată nu poți să fii nepăsător în viață.

Ea. — Cu toată starea filosofică și indulgența ta?

El. — Da... Facultatea de a suferi, nu moare decât odată cu tine... Și pe urmă în trupurile cele mai uzate sunt 2 lucruri cari rămân neștirbite: inima și iluziile.

Ea (dulce). — Și vanitatea? Așa, acum ajunge nu mai vorbi, fii cuminte și te odihnește, te mai simți rău?

El. — Da, dar foarte puțin, nu face nimic, o să dorm puțin mai greu.

(După câteva minute de liniște, el adoarme. Ea îl privește zâmbind, apoi spune încet clătinând din cap):

Ea. — Dar să fi știut el de atunci! Doamne ce s'ar fi întâmplat! Nici după o sută de ani, nici măcar pe lumea cealaltă nu trebue să-i spui bărbatului tău așa ceva.

Trad. de Cornelin Ionescu.

Romanță

Te-am văzut odată
Și i-a fost de-ajuns
Dorului ascuns
Să se 'nalțe 'ndată
Spre zări neștiute
Dulci aicătuiri
Pline de zîmbiri
Și visări plăcute

Cînd îți-am spus tîrziu
Dragostea-mi smerită
Ai surîs nimilă
Fără a știi ce viu
Dorul mă frămîntă
Cînd ascult în noapte
Vîntul care cîntă
Nelămurite șoapte

Și ades îmi pare
Inimă'nsetată
De-o iubire mare
C'am visat odată
Că în drumul meu
Mîndra-ai apărut
Iar de-atunci mereu
Umbra ți-o sărut...

Constantin A. I. Ghica

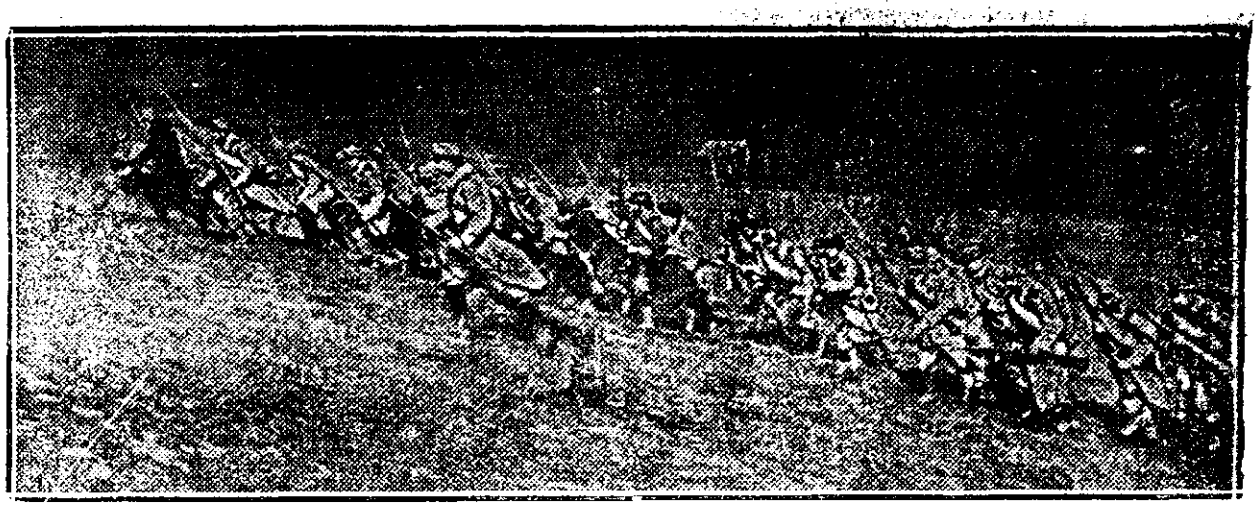

Un atac francez la Thiaumont

POEZIA ȘI POETUL ADEVĂRAT

de ALEXANDRU MACEDONSKI

Poezia e ca o femeie: Ea place sau nu place, și tocmai pentru acest cuvânt, nimeni nu e îndreptățit să spună că o poezie e frumoasă și că alta nu e. Și, tot pentru acest cuvânt, critica — întrucât privește fondul unei poezii — n'are calitate să-și spună părerea. Iar tot pentru aceasta poezia lui Eminescu — ca fond — poate să entuziasmeze, să facă — pe cei, cărora le place — în a căror simțire străbate — să cadă în extaz, să spună că acest fel de poezie a întrecut pe a lui Omer, etc., cum, de altminteri, s'a și spus.

Cu forma însă, e altceva, și altceva e cu limba. In asemenea privințe, nu-i este învoit nimănui a se înșela decât sub pedeapsa de a fi socotit incult sau halucinat, sau, chiar, de rea credință.

Printre cei halucinați, sau sugestionați poate fi, și trebue trecut un înalt și merituos profesor, care, într'o carte de școală a lui, ca să justifice greșelile de formă și de limbă ale zisului, le ridică la rangul de frumuseți literare neîntrecute, și întemeiându-și modul său de a vedea pe greșelile ritmice iș pe limba dialectară a poeziei populare, le dă ca exemplu de artă și de frumos elevilor săi, săvârșind astfel o crimă de les-artă și de les-frumos, cât și o crimă de les-naționalitate, în literatura română.

Acest d. profesor, pentru care, în fond, am mari simpatii, deschide poarta templului poeziei și al literaturei, tuturor nechiematilor, și lucrează, inconscient, la falșificarea simțirei și judecății generațiunilor tinere, la înjosirea și la desmățarea versificărei și limbei noastre. E un bun advocat, o recunosc, dar, dacă am trăi în timpii când adevărul și frumosul erau lucruri sacre, soarta omenească a acestui rethor — cu toate că răuăcirea lui e de bună credință — n'ar dăinui mult.

Dar alta e cestiunea în sine. Ce e poezia, și ce e poetul? sunt obiectele acestei cercetări.

Poezia și poetul — cugetând bine — sunt din naștere și tot dreptate au avut cei vechi, spunând-o. Ceea, după cum sunt vase de lut, fără lucru — natura căreia cade lucrine în zadar — și, după cum tot în zadar sunt isbite, cărora nu răsună, sau răsună slab și nearmonios — se află și vase de aramă, de argint, de aur, care sunt gutenaie primitoare de lumină, ce o răsfring puternic, și ce mai au totdeodată, la cea mai mică atingere, o voce fie duioasă, fie dulce, fie neagră, de amară și de solemnă, dar care — în totdeauna — adâncește, farmecă, ori se impune, atât simțirei, cât și cugetărei.

Dar poeții cei mari nu sunt nici chiar cei cari sunt din naștere cei care sunt.

Pentru ca cineva să urce culmile amețitoare ale poeziei adevărate, se mai cere și o neîncetată desvoltare a simțurilor, căci nu toți oamenii primesc sensațiunile din afară — ale lumei externe — cu aceiași putere și tot așa merge cu celelalte întipăriri pe cari, auzul, gustul, pipăitul și odoratul, ce merg mai spre adâncime, sau ce rămân mai la suprafață, după cum a fost și sensibilitatea organelor chemate să le înregistreze. Poezia dar, ar fi numai o exagerare a regimului sensorial al organismului omenesc, și simțirea ce i-ar urma, cât și cugetarea, ar sta — ca intensitate și valoare — în raport cu valoarea organelor înregistratoare. Poezia ste, prin urmare, în temeiul acestor principii, simțire și cugetare ridicate la patrat, o stare de excepție și o eșire din generalitatea normelor, iar poetul, în virtutea aceloraș principii, este supra-omul prin excelență, alesul sau chematul să simtă și să cugete mai mult decât obștea, să știe mai mult decât toți, dar să și sufere mai mult.

Nimic din ce e omenesc, ca și nimic din ce începe în imperiul cunoștințelor, nu va rămânea 'ceci străin de adevăratul poet. O soartă mai dureroasă cu toate că nici mai glorioasă nu cunosc — dureroasă pentru că el e condamnat să treacă solitar și nepricepuț prin viață, până ce, după moartea lui, și adesea nici aceasta decât într'un timp cu totul depărtat, e ajuns de generații mai apropiate de intensitatea lui de simțire și de concepțiune.

Oricât de glorios ar fi însă, pentru poet, să fie supra-omul de care s'a vorbit, nimeni nu tebuie povățuit să ia drumul unor înălțimi ce te scoate din rândul oamenilor. De altfel, judecând drept, un asemenea drum nici nu-l pot lua decât predestinații, care singuri bat până la capăt. Copii fără chiemare, sau halucinații unei clipe, se recunoșce repede din rătăcirea lor, ajung prozaici și buni burghezi și foarte buni soți și părinți de familie, cari își amintesc apoi ca de o nebunie de vremea cînd au scris versuri. Ceilalți — verbose de cei mai orbiți de vacitate — stăruiesc și își închipuiesc că sunt poeți, dacă scriu versuri mai bune sau mai rele ca formă externă — dar, fiindcă ei sunt oameni ca toți oamenii, văd, aud, pipăie, miros, și gustă ca și mulțimile oricăror obștii pământești, iar, în cazul cel mai bun, ajung poeți scarbezi și plictisitori, neînd, în cazul cel rău, decât răsfrângeri ale altora, ale celor mari cari au simțit și au cugetat în locul lor.

In scurt, poezia cere o simțire puternică, și pentru ca s'o ai se cer două condițiuni: Un aluat sufletesc din naștere, aluat care să se cosbească de al celorlalți, și o intensificare, obținută zi cu zi și chiar clipă cu clipă, a organelor cari te pun în contact cu lumea din afară.

Situată pe marginile celui mai depărtat dintre cercurile cu cari normele înconjoară pe oameni, poezia nu este ajunsă de niciun suflt decât după o sensibilizare nespus de dureroasă și de primejdioasă a întregei ființe omenești, și, aceasta fiind, nici nu trebuie căutată în altă rațiune cauza pentru care adevărații poeți sunt așa de rari.

Adevărații poeți sunt pe pământ o parte însemnată a Dumnezeirei: El pricep cu desăvârșire mai mult ca ceilalți oameni; sunt cu desăvârșire mai mult ca dânșii; au dorinți mai puternice ca ale tutulor, și sunt mai nefericiți ca oricare alții în mijlocul nesimțirei și nepricepurei celor mai mulți, și în luptă aproape neîncetată cu flacăra dorințelor din ei care îi istovește, cu trebuințele trupului și cu răutatea limbilor de șarpe ce se ridică din toate părțile împotriva lor.

Aceasta e poezia.

Aceștia sunt adevărații poeți.

IN LEVANTE

In Iafa și la Beirut
Sunt mari grădini cu flori,
Și mandarini care rodesc
Pe an de două ori.

La Beirut mai sunt femei
Arabe 'ncântătoare,
Ce-aruncă din privirea lor
Scântei amăgitoare.

Pe când amanții lor sunt duș
La câmp cu proletarii,
Ele petrec printre migdali
La braț cu marinarii.

Să ancorăm la Beirut,
Aș vrea în totdeauna,
Pe sub platani și chiparoși
Să ne găsească luna.

Mă doare când îmi amintesc
Cum stam noi fie-care,
Când la catarg am ridicat
Semnalul de plecare.

Din casele cu ziduri vechi,
De sus de pe terase,
In urma noastră fluturau
Batiste de mătase!

C. Tonegaru

Dedal și Icar

de OVIDIU

In vremea aceia Dedal ura din răsputeri Creta, și obosit de un lung surghiun, ardea de dorința să vadă pământul natal, dar marea îl reținea prizonier. „Dacă Minos, spunea el, mai include pământul și uvla, cel puțin îmi rămîne cerul. Monarcul acesta poate fi stăpîn pe orice, pe aer însă nu poate fi". El transformă apoi firea întreagă, așează în ordine cîteva pene începînd cu cel mai mici; o pană lungă era urmată de una mică în așa fel în cît toate păreau că cresc printr'o gradație nezărită aproape. Apoi Dedal împreunează toate penele astea, la mijloc cu pînză de in și la extremitate cu ceară și după ce le orîndui astfel le îndoaie ușor pentru ca să imite cu adevărat aripele adevărate ale pasărilor. Tînărul Icar stătea în preajma lui; și el mănuiește fără să știe instrumentul propriei lui pierderi, și cu fața zîmbitoare cînd aleargă după penele ridicate de un suflu ușor, cînd frămîntă în degetele lui ceara aurie, și întîrzie cu jocurile lui, lucrarea minunată a părintelui său. Și după ce orîndui pentru ultima oară opera-i, artistul se înalță el însuși cu două aripi și plutește în aer.

De asemenea mai sfătuește și pe fiul lui: „Icar, îi spune el, nu uita să pornești numai pe drumul din mijloc, căci dacă te cobori prea jos, căldura soarelui va topi aripele tale. Călăuzește-te deci după mine, urmînd calea pe care o voi lua eu." In același timp îl învață arta de a zbura, și îi adaptează la umeri o pereche de aripi necunoscute pînă atunci. Și pe cînd bătrînul lucra dînd sfaturi lui Icar, simte deodată că ochii îi se umezesc și că mîinile lui pămînteşti tremură; îl sărută pe fiul lui pentru cea din urmă oară și înălțîndu-se cu ajutorul aripelor, zboară cel dintîi plin de grijă pentru tovarășul lui. Asemenea păsărei care își veghează puii ei cari pentru întîia oară de avîntă din cuibul lor în aer, îl încurajează să-l urmeze, învățîndu-l o artă funestă. In vreme ce el însuși pornește, se întoarce mereu pentru a privi pe Icar.

Mai bine de un pescar care încerca să prindă pești, mai bine de un păstor rezemat pe toiagul lui, mai bine de un plugar plecat deasupra coarnelor plugului, îi zăresc înmărmuriți de mirare. Văzîndu-i străbătînd astfel aerul îl luară drept zei. Zburătorii lăsaseră chiar în urma lor, Samos și Damos și Paros, cînd deodată tînărul Icar, înveselit de zborul acesta îndrăzneț, își părăsește călăuza și doritori de a se apropia de cer, se înalță mai sus. Vecinătatea soarelui arzător îl topește cu încetul aripele lipite cu ceară bine mirositoare și lipsit de ele, aerul nu-l mai poate susține... Strigă pe tatăl lui, apoi căzu în unda azurată care i-a luat numele. Cu toate astea nefericitul tată care nu mai e tată, strigă din răsputeri: — Icar, Icar unde ești? In ce țară te voi căuta oare? Vorbind astfel, zări cîteva pene plutind în apă. Atunci își blestemă arta și luînd trupul lui Icar îl înmormîntă. Locul unde fu înmormîntat, păstrează și azi numele lui.

Și în vreme ce Dedal înmormîntă trupul nefericitului Icar, potîrnichea vorbăreață îl zări după un copăcel; începu să bată din aripi și arătă bucuria prin cîntul ei. Pe vremea aceea ea era singura pasăre din specia ei, nimenea nu mai văzuse pînă atunci o asemenea pasăre de altfel fusese creată de curînd, eternă învinuire împotriva ta o! Dedal. Intr'adevăr sora ta necunoscînd viitorul îți încredințase creșterea fiului tău: era un copil care văzuse de douăsprezece ori aniversarea nașterei lui și a cărei minte era nespus de ascultătoare și de pricepută. El observă oscioarele de pe spinarea peștelui și luînd de acolo un model, tăia în fierul ascuțit o serie de dinți, și născoci ferestrăul. Și tot el fu primul care prinse de un acelaș nod două fiare în așa fel încît fiind despărțite de o distanță egală, unul rămînea nemișcat în vreme celălalt descria un cerc. Dedal fu gelos pe nepotul lui: îl aruncă de pe vîrful cetăților sacre a Minervei, apoi răspîndi svonul că Perdix (1) căzuse de acolo. Dar Pallas care favorizează talentul primi pe tînărul Perdix, în căderea lui; ea îl preschimbă în pasăre cu aripi și cu pene, far spiritul lui ager nu pieri nici el căci precum se știe pasărea asta este iute de picior și tot deodată își păstră și numele din trecut.

Traducere de Const. A. I. Gh.ica

ICOANE DELA ȚARA

Dimineața. Zi de vară
Cîmpul rîde 'nrourat,
Grîul copt strălunce 'n zare
Tocmai bun de secerat.

Din spre sat vin cîrduri-cîrduri
De flăcăi și fete mari,
Chihotind printre răcoare,
Cu flori mîndre 'n brăcinari.

Uite 'nceape secerișul...
Toți în lanuri pân' la brîu
Fac o cruce către soare
Și 'nfig secerile-n grîu.

Acum soarele-i l'ameață.
Cîmpul arde ca un jar,
Au lăsat cu toți din lucru,
Stau la umbră sub stejar.

Iar pe drumul din spre moară
Se zărește alergînd
Moș Mihai cu două fete
Demîncare aducînd.

Au sosit. Se 'ntinde masa..
Moșul gîrbov și hazliu,
Le tot toarnă dintr'o ploscă
Câte-o dușcă de rachiu.

Iar flăcăi, femei și fete,
Dau noroc și „ciocănesc"...
Iși fac cruce, stau la masă
Cum e datul creștinesc.

Masa-i gata. Marinică
A scos fluierul din brîu
Și începe ca să zică
„Sârba cea dela Pârâu".

Și de braț flăcăi și fete
Incing hora la un loc: —
Ce de sărutări... Ce glume...
Și ce strângeri de mijloc!

Numai singură Ilinca
Stă deoparte lângă-un tei
Și 'i-e ciudă — bat-o vina —
Că nu-i și „drăgușul" ei!

Al. Lepadatu-Mercușor

TESTAMENT EROIC

„...Ca să se lupte în contra celui care voia să stingă lumina"

Dintre testamentele spirituale lăsate de intelectualii italieni înainte d'a pleca la război „Domenica del Corriere" publică pe al lui Enzo Valentini, tînăr voluntar căzut în lupta dela Col di Lana, în ziua de 27 Martie. Adresîndu-se mamii sale îi spune astfel voile din urmă:

„Caută dacă poți, să nu mă plîngi mult. Gîndește-te că și dacă nu m'oi întoarce, nu însemnează că am murit. Partea inferioară a mea, corpul, numai el suferă, se sfârșește, moare. Eu însă nu, eu sufletul nu pot să mor, pentru că sunt parte din D-zeu și la D-zeu trebue să mă întorc.

„Am fost creat pentru bucurie și prin bucurie, care e în fundul tuturor durerilor; la bucuria eternă trebue să mă întorc.

„Dacă am fost robul corpului cîtăva vreme, pentru asta eu nu sunt mai puțin etern: moartea mea corporală e o liberare, e începutul adevăratei vieți; e întoarcerea la infinitul din care am eșit. D'aceia, să nu plîngi.

„Dacă te vei gîndi la nemuritoarea frumusețe a ideii căreia sufletul meu a vrut să'i jertfească trupul, nu vei plînge. Și dacă inima ta de mamă va plînge, dă drumul lacrămilor să curgă; vor fi sfinte, pentru că sfinte sunt ori cînd lacrămile unei mame. D-zeu să le numere și să le pue printre stelele coroanii lui!

„Fii tare, mamă. Din pragul vieții de dincolo, spune fiul tău rămas bun tie, tatii, fraților, tutulor celor care m'au iubit; spune fiul tău cel care și-a dat corpul „să lupte împotriva celui care voia să stingă lumina".

IN LUNCĂ

Pășesc ușor, pășesc încet
In lunca înverzită,
Un tânăr, drăgălaș poet,
La braț cu-a sa iubită.

Și merg șoptindu-și de amor,
Ținându-se de mână;
Zefir le fură taina 'n zbor
Și frunzele o 'ngână.

Și merg încet și-s fericiți
Duși astfel împreună
Și par în aur poleiți
De aurul din lună.

M. G. Samarineanu

(1) Perdix fusese transformat în potîrniche. Insuși cuvîntul Perdix înseamnă potîrniche. (N. T.)

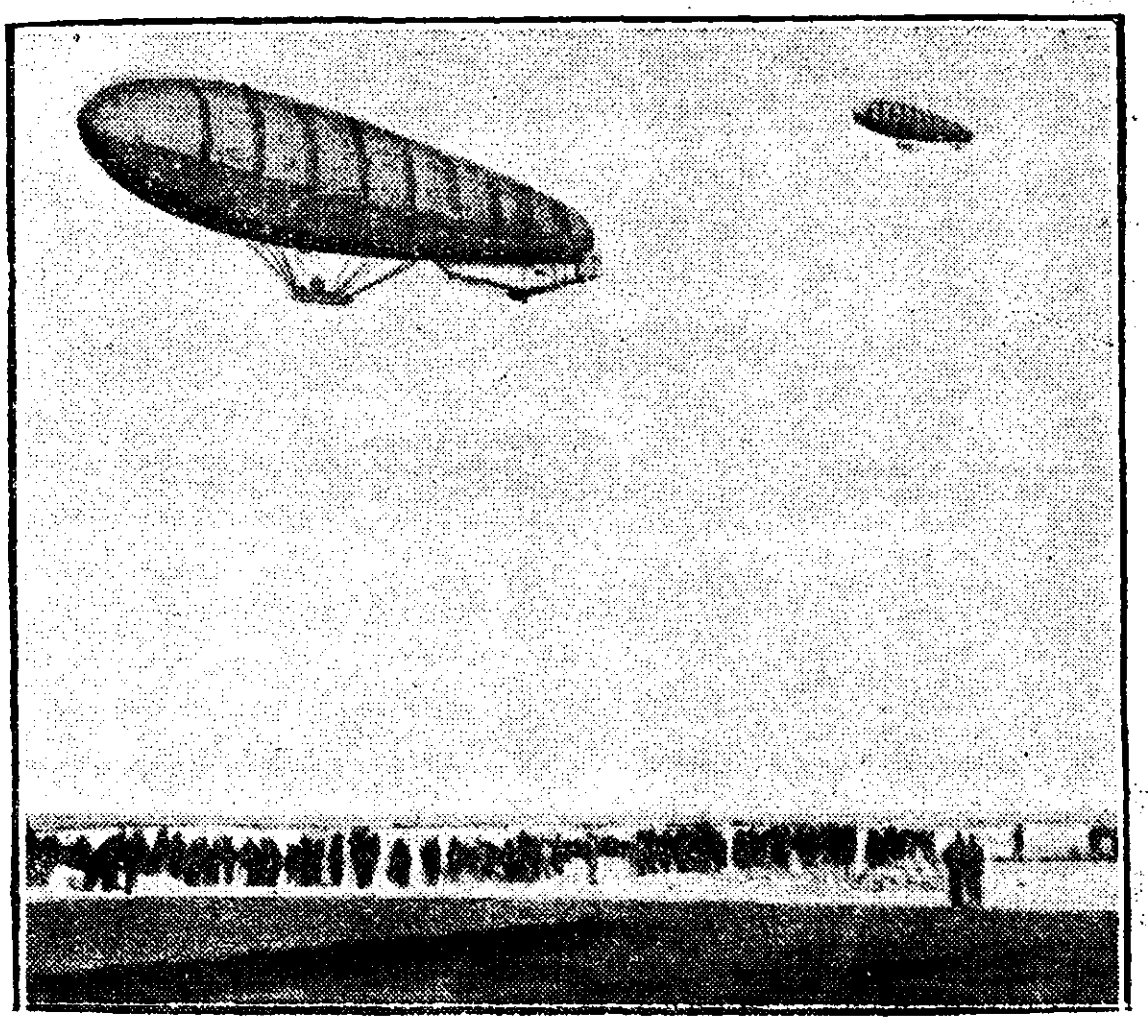

Plecarea a două zeppelinuri în recunoaștere.

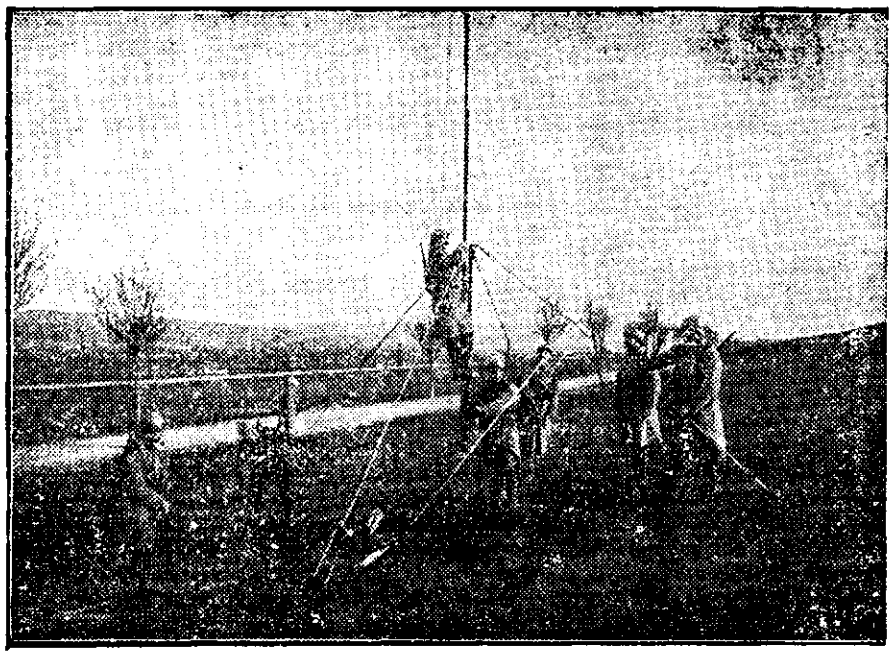

Post de telegrafie fără fir în campanie.

Cadorna şi Joffre

Un cunoscut publicist spaniol, Gomez Carillo, literat de seamă, publică în „L'Information" din Paris „Siluete de războiu" ca şi portretele biografice ale acelor generali, pe cari evenimentel războiului actual l-au trecut în paginele neperitoare ale istoriei.

Iată ce scrie acest publicist despre generalul Cadorna sub titlul simplu: „Un om de războiu".

„Intr'o ţară ca a noastră, aşa de expansivă — îmi spunea de curând un colonel italian — cea dintâia minune întâmplată după declararea războiului a fost că toţi şi-au impus tăcerea.

Nu ştiu dacă cunoşteţi cartea generalismului nostru asupra tacticei infanteriei. Cred că nu. E o operă, pe care numai noi militarii o cetim. Ei bine, această carte are o prefaţă de cîteva pagini, care cuprinde revelarea adevăratei concepţii pe care o are despre războiu, omul care conduce azi trupele italiene.

„Nu e cu putinţă — veţi citi în această carte — să obţii în războiu un succes adevărat, decât printr'o bună disciplină a armelor.

Cea dintâi fene ca massele să fie ascultătoare, cea de pe urmă, ca şefii să poată conduce o unitate de vederi întreaga ţară pe calea cea dreaptă.

Cuvintele acestea, Cadorna a vrut să le transforme în realităţi naţionale şi împotriva tuturor scepticilor şi a tuturor pesimiştilor a reuşit. Nu există azi un singur italian, care să nu se supună de bună voie aparentei întunericimi în care trăim. Ştim că totul merge bine, şi atâta e de ajuns pentru liniştirea nerăbdărei noastre. In timp ce Cadorna veghiază, poporul poate dormi liniştit.

Adevărat. — Ca şi Joffre în Franţa, Cadorna a făcut o adevărată minune, cerând ceeace ce se chiamă „minunea cea sfântă".

In jurul celor doi mari „Taciturni" se unesc cele două ţări, uitând neînţelegerile mărunte.

Joffre şi Cadorna! Dacă un Plutare modern ar voi să facă o paralelă între aceşti doi oameni, ar găsi uşor mai mult de cât un singur punct de asemănare.

După biograful Sechè, Joffre a fost un şcolar atât de rău încât primii săi profesori nu-şi putură stăpâni mirarea când au aflat că a fost înaintat căpitan.

Iar căpitanul Ferdinand Riguy scrie despre Cadorna: „Pe când îşi făcea studiile la liceul militar din Milano, unde intrase la vârsta de zece ani, Cadorna îşi petrecea mai tot timpul în carceră".

Intr'o altă pagină a biografiei lui, citim: „E de un calm neturburat; pe când colegii săi sbieau, el păstra un surâs care se asemăna cu un curcuben în mijlocul unei furtuni". Aproape aceleaşi cuvinte le scrie ceva mai târziu Pierre Paul vorbind despre caracterul lui Joffre. Dar mai presus de aceste analogii, care pot părea superficiale, există frăţia celor două suflete, anume în partea cea mai laudabilă: energia metodică şi tăcută.

Contele Luigi Cadorna este fiul generalului care conduse trupele italien la Roma în 1870. Toate porţile i se deschiseră încă de tânăr, dar vocaţiunea sa, conştiinţa sa îl împinseră să dispreţuiască onorurile uşoare pentru a se închina studiului. La 26 ani publică o operă technică asupra războiului franco-prusian, operă care este şi azi citată cu respect.

Fiind comandant al unui batalion de infanterie, el se consacră aplicărei teoriilor sale tactice inovatoare; şefii săi au rămas impresionaţi şi-l sfătuiră să-şi modereze furia sa reformatoare.

Cu blândeţe sa tenace, Cadorna le explică motivele fie căreia din inovaţiunile sale şi în necazul prejudecăţilor, reuşia în totdeauna, cu multă răbdare şi conştiinţă, să facă să fie primite ideile sale.

„Nu e chip să discuţi cu acest diavol de om" spunea colonelul regimentului 62 infanterie.

Şi câte odată adăoga: „Cu aceşti noui ofiţeri, cari vorbesc ca nişte învăţaţi, este de prisos să argumentezi. Mai mult decât militari, ei sunt matematici.

Acest bun piemontez, pe care actualul generalisim îl aminteşte mereu cu afecţiune, era reprezentantul tip al şcoalei militarilor fără prea multă carte, eroici, vorbăreţi, capabili de cele mai frumoase sacrifici. Vorbind, el spunea de obicei: „arta războiului". Cadorna însă îl combătea zicând: Cea ce voi numiţi artă, este în realitate ştiinţă.

La aceste discuţii, colonelul răspundea: Dacă într'adevăr războiul a suferit această transformare, atunci urmează ca toţi aceia cu părul albit ca mine să fie trimişi la plimbare.

Să-şi fi amintit generalisimul italian aceste vorbe în ultimele luni? Ca şi Joffre, de fapt Cadorna s'a ocupat mult de înlocuirea capetelor prea vechi cu altele tinere, mai ales la înaltul comandament. In timp de nouă luni el a creiat o armată nouă, în stare să stea faţă în faţă cu armatele germane.

Fără violenţă, fără scandaluri, cu o abilitate de diplomat fin, a dat celor bătrâni posturi fără valoare pentru apărarea naţională, înlocuindu-i prin tineri cu merite experimentate.

Alegeţi dintre cei mai străluciţi, îi zicea un ambasador, crezând să-l măgulească.

Nu, nu, răspunse Cadorna. Nu avem nevoie de ofiţeri străluciţi. In ţara aceasta cu atâta soare şi (viqueti) vii — strălucirea este prea comună. Toţi suntem străluciţi.

Ne trebue însă oameni serioşi, hotărîţi pe studii liniştite, care să nu meargă prea în grabă... nimic din eroii legendari.

Unul din cei dintâi care cunoscu personal acest mod de a vedea al lui Cadorna a fost Peppino Garibaldi, care venise dela Paris acum un an, cu galoane de locot.-colonel francez şi care s'a lovit de multe dificultăţi până să fie numit căpitan în armata italiană.

— Este unul din cei mai întreprinzători, spunea Gabriele d'Anunzio generalisimului.

— Rău! răspundea Cadorna.

— Inainte sub ploaia de gloanţe.

— Rău, rău!...

— Numai văzându-l, oamenii se duc la moarte cu un entusiasm sfânt.

— Toate rău...

— Atunci?

— Atunci, trebue să înveţe să nu se ducă orbeşte la moarte şi să nu împingă la moarte oamenii ce-i sunt încredinţaţi. Eroismul romantic este un defect şi nu o calitate. Un cap demn nu se teme de moarte, dar nici nu dispreţueşte viaţa. Comandantul trebue să fie un om cu sânge rece, foarte serios, foarte metodic... Peppino al nostru mi se pare prea înflăcărat pentru a fi în stare să comande un batalion; să înceapă prin a asculta.

Il vom numi locotenent sau căpitan...

Dar ceia ce e mai curios este faptul că Peppino Garibaldi când a auzit dela D'Annunzio vorbele lui Cadorna, primi cu recunoştinţă galoanele de căpitan pentru a se duce să lupte pe frontul Isonzo.

Când, acum câţi va ani, Cadorna a fost numit aghiotant de câmp al generalului Pianell, prieteni săi îl compătimiră. Pianell de fapt trecea drept un om cu caracter foarte rău, cu toate acestea toată asprimea lui, toată mândria lui nedemnă, tot autoritarismul său despotic, se înbuenară faţă de calmul senin al noului său aghiotant.

Este imposibil să te contrazici cu Cadorna, zicea într'o zi Pianell.

Subalternii lui Cadorna de azi spun acelaş lucru chiar când în loc de laude, primesc aspre mustrări.

Bunătatea lui Cadorna este lesne vizibilă şi în deobşte cunoscută. De asemenea, se ştie că el nu se lasă să fie stăpânit de pasiuni, nici de impresii care se întrevăd limpede în sufletul său faţă de el însuşi şi se vede cu atâta claritate încât nimeni nu ar îndrăzni să-l acuze de nedreptate, violenţă sau uşurinţă.

Singurul fenomen ciudat în el este că, cu calităţile sale, care nu sunt din acele care se apreciază la prima vedere, generalisimul italian a reuşit ca numai după două luni de războiu să-şi câştige o popularitate egală cu aceia a colegilor săi cei mai iluştri din Europa şi să apară în plebiscitul elveţian ca rival al gloriei lui French, şi von Kluk.

Italienii îşi amintesc că tatăl său comanda în 1866 corpul al 5-lea de armată, şi că jurase să intre victorios în Triest. Când armistiţiul îl obligă să oprească înaintarea sa, ofiţerii din prejurul lui îl auziră murmurând: Dacă nu e azi va fi mâine, dar Cadorna trebue să intre în Triest. Rafael Cadorna muri fără să intre în Triest, dar fiul său Luigi îi zise lângă patul de moarte: Voiu îndeplini eu jurământul tău.

Iată ce dă generalului Cadorna în Italia simbolul unui om predestinat. Dar lumea admiră şi altceva în el: Francezii şi cu ei Europa întreagă apreciază în generalisimul italian calmul, curăţenia cuvântului, trăsătura nobilă fără trufie şi energia liniştită.

„Este fratele generalului Joffre" spun toţi în Franţa.

M. Ze R.

Cea mai frumoasă culoare

(după Arsène Houssaye)

Imi place mult culoarea pe pânză şi 'n natură,
Imi plac fiorii rumeni pe o sensuală gură,
Ador negrul sticlos din părul ondulat,
Albastrul dimineţei p'un cer din somn sculat.

Imi place şi culoarea luminei dela soare.
Răsfrântă 'n tonuri calde pe roua de pe floare,
Şi verdele câmpiei sub aer străveziu
Şi fraga răsărită p'un sîn trandafiriu.

Imi place vioriul cel transparent şi dulce
Pe cer, când stinsul soare şi-aşterne să se culce
Şi aurul din părul căzut pe umeri goi,
Veşmîntul toamnei triste din ţară dela noi.

Imi place tonul spumei din cupele de vin,
Un lăcrămat de şipot cu stropul cristalin,
Intreagă gama mărei nedesluşită, vagă.
Culoarea cărnei însă, din toate mi-e mai dragă.

Victor Bilciurescu

Mateo Falcone

— Nuvelă de PROSPER MÉRIMÉE —

Mateo Falcone, un om destul de bogat în ţinutul său şi cam de 50 de ani, locuia la o jumătate de oră de păduricea din Porto-Vechio.

Închipuiţi-vă un om mic de statură, dar bine făcut, cu părul creţ şi negru ca tăciunele, cu un nas încovoiat, cu buzele subţiri, cu ochii mari şi ageri şi cu faţa negricioasă. Dibăcia sa când trăgea cu puşca era ceva extraordinar, chiar într'o ţară unde sunt mulţi trăgători.

Nevastă-sa, Guiseppa, îi dăruise un băiat, Fortunato, care era speranţa familiei şi moştenitorul numelui. Nu avea decât 10 ani, dar promitea încă de acum mult.

Intr'o zi de toamnă, Mateo dimpreună cu nevastă-sa, plecă de dimineaţă, ca să-şi vadă una din cirezi, la un liminiş al pădurii. Micul Fortunato voia să meargă şi el, dar luminişul era departe, de altminteri trebuia să rămâie cineva să păzească casa, aşa că tatăl refuză.

Mateo era dus de câteva ceasuri şi micul Fortunato şedea întins la soare, privind munţii albaştrii, când de odată, fu deşteptat din visarea sa de zgomotul unei arme. Se sculă şi se întoarse spre locul câmpiei de unde venise zgomotul armei. Urmară alte focuri de puşcă, trase la intervale egale şi mereu din ce în ce mai aproape; în sfârşit, pe cărarea care unea câmpia cu casa lui Mateo apăru un om, cu o tichie ascuţită cum poartă muntenii, bărbos, sdrenţăros şi târându-se cu greutate, sprijinindu-se de puşcă. Primise o descărcătură în şale.

Acest om era un bandit, care plecase de cu noapte, ca să cumpere făină dela oraş, dar pe drum dăduse peste soldaţi corsicani. După o apărare disperată, trebui să se retragă urmărit şi hărţuit, din stâncă în stâncă. Dar era cu puţin înaintea soldaţilor şi rana nu-l lăsa să ajungă până la păduricе.

Banditul se apropie de Fortunato şi-i zise:

„Tu eşti fiul lui Mateo Falcone?

— Da.

— Eu sunt Gianetto Sanpiero. Sunt urmărit de gulerile galbene. Ascunde-mă, căci nu pot să merg mai departe.

— Dar ce are să zică tata, că te-am ascuns fără să-l întreb?

— O să zică, că ai făcut bine.

— De unde ştii?

— Tu nu eşti fiul lui Mateo Falcone! Aşa dar ai să mă laşi să mă aresteze în faţa casei tale?

Copilul păru atins.

„Ce-mi dai să te ascund?" zise el, răzgândindu-se.

Banditul scormoni într'un buzunar de piele ce-i atârna la brâu şi scoase o piesă de 5 lei pe care o rezervase, fără îndoială, să cumpere făină. Fortunato surâse la vederea piesei de argint, o luă şi zise lui Gianetto: „Să nu-ţi fie frică de nimic".

Indată, el făcu o gaură mare într'o claie de fân, de lângă casă. Gianetto se ghemui înăuntru şi băiatul îl acoperi în aşa fel, ca să pătrundă puţin aer pentru respirat, fără ca să bănuieşti că se ascunde acolo un om.

După câteva minute, şase oameni în uniformă cenuşie cu gulerul galben şi conduşi de un sergent erau la poarta lui Mateo.

Acest sergent, Tiodo Gamba, era un om harnic şi foarte de temut printre bandiţi din cari prinsese mai mulţi.

Bună ziua, verişorule, zise el, apropiindu-se de Fortunato; cât ai crescut! Dar n'ai văzut, mai adineaurea, pe aici un om?

— O! dar nu sunt aşa de mare ca d-ta, vărule, răspunse copilul cu o mutră prostească.

— Ei bine. Dar, spune-mi, n'ai văzut un om?

— Dacă am văzut un om?

— Da, un om cu o tichie ascuţită şi cu o vestă cusută cu roşu şi cu galben.

— Un om cu o tichie ascuţită şi cu o vestă cusută cu roşu şi cu galben?

— A! strengarule, faci pe prostul? Spune-mi repede unde s'a dus Gianetto, căci pe el îl căutăm; sunt sigur că a trecut pe cărarea asta.

— De unde ştii?

— De unde ştiu? Ştiu, că tu l'ai văzut.

— Dar, poţi să vezi pe cineva când dormi?

— Cum te încurcă dracul! Sunt sigur că tu ai văzut pe Gianetto. Poate că l-ai şi ascuns! Haideţi, băeţi, intraţi în casă şi vedeţi, dacă omul nostru nu este înăuntru. Tiică-losul, n'a ajuns mai departe; de altminteri are destulă judecată, ca să nu caute să ajungă, aşa şchiopătând până la păduricе; apoi petele de sânge se oprese aci.

— Şi ce are să zică tata? întrebă Fortunato rânjind; ce are să zică, dacă o să afle că aţi intrat în casă în timpul ce el lipsea?

— Secătură, zise sergentul Gamba apucându-l de ureche, ştii tu că nu atârnă decât de mine să-ţi schimbi părerea? Poate că dacă ţi-aş da două zeci de lovituri cu latul săbiei, ai să vorbeşti.

Fortunato rânjia mereu.

„Tatăl meu se numeşte Mateo Falcone! zise el cu îngâmfare.

„D-le sergent, zise unul din soldaţi, să nu ne certăm cu Mateo.

Sergentul părea cam încurcat.

„Uite, eu sunt om bun şi am să-ţi dau ceva.

— Eu, vărule, am să-ţi dau un sfat: dacă ai să mai întârziezi puţin Gianetto va ajunge la păduricе şi va trebui un om mai ceva ca d-ta, ca să se ducă să-l caute acolo.

Sergentul scoase din buzunar un ceas de argint, care părea mai mult de zece piese şi observând că ochii micului Fortunato străluciau privindu-l, zise, ţinând ciasul atârnat de un lanţ de oţel.

„Pungaşule! ai vrea să ai un ceas ca ăsta atârnat de gât şi să te plimbi mândru pe străzile Porto-Vechiului, şi oamenii să te întrebe: Cât e ciasul? şi tu să le zici: priveşte".

Băiatul suspină.

„Ei bine, verişorule, vrei ciasul?"

Fortunato nu întinse mâna, dar zise cu un surâs amar:

„Pentru ce-ţi baţi joc de mine?

— Zăn! că nu-mi bat joc. Spune-mi numai unde este Gianetto şi ceasul este al tău".

Fortunato lăsă să-i scape un surâs de neîncredere şi fixându-şi ochii săi negri în ai sergentului se sforţă, să citească în ei, dacă poate să aibă încredere în cuvintele lui.

— Să-mi pierd galoanele, strigă el, dacă nu-ţi dau ceasul după cum am vorbit! Camarazii mei sunt marteri, eu nu-mi iau vorba 'napoi.

Şi vorbind astfel, apropie mereu ceasul, încât el atingea aproape faţa palidă a băiatului. Aceasta, făcea să sa vadă bine pe figura sa lupta care se dădea în sufletul său între dorinţa de a avea ceasul şi între respectul datorit ospitalităţii. Pieptul său gol se ridica cu putere încât băiatul părea că o să se înăbuşe. In timpul acesta ceasul se mişca, se învârtia şi de câteva ori îl lovi peste vârful nasului. In fine, puţin câte puţin, mâna sa dreaptă se ridică spre ceas: vârful degetelor îl atinse; apoi îl şi apucă fără ca sergentul să-i dea drumul însă de lanţ. Cadranul era colorat în albastru, cutia lustruită de curând, încât la soare părea de foc. Ispita era prea mare.

Fortunato ridică mâna stângă şi arătă cu un deget pe de asupra epoletului claia de fân. Sergentul îl înţelese îndată şi dădu drumul lanţului. Fortunato simţindu-se acu stăpânul ceasului se depărtă cu vr'o zece paşi de claia de fân, pe care soldaţii începuseră s'o scotocească.

După puţin timp fânul se mişcă şi un om plin de sânge; cu pumnalul în mână ieşi afară; dar cum el încerca să se ţie drept pe picioare, rana nu-l lăsa. Căzu. Sergentul se aruncă asupra lui şi-i smulse pumnalul. Apoi îl legară bine cu toată rezistenţa sa.

Gianetto, întins la pământ legat cu o legătură de surcele, întoarse capul spre Fortunato, care se apropiase: „Fiu de...!" zise el cu mai mult dispreţ decât cu mânie.

Băiatul, simţind că nu mai merită piesa pe care o primise, i-o aruncă înapoi; dar prinsul păru că nu dă nici o atenţie acestui gest.

In timp ce soldaţii se ocupau, unii să facă un fel targă din ramuri de castan, alţii să lege rana lui Gianetto, Mateo Falcone şi nevastă-sa apucară de odată la o cotitură a cărării ce ducea la păduricе.

La vederea soldaţilor, Mateo crezu la început, că veniseră să-l aresteze. Dar pentru ce această idee? Mateo era certat cu justiţia? Nu. El se bucura de o bună reputaţie. Era, cum se zice, o persoană renumită, dar era corsican şi muntean şi sunt puţini corsicani munteni, cari cercetând bine în amintirile lor să nu găsească câteva greşeli, ceva lovituri de pumnal sau alte bagateluri. Mateo, mai mult ca ori care altul, îşi avea conştiinţa curată, căci de mai mult de zece ani nu-şi îndreptase puşca în contra vr'unui om; dar cu toate acestea el era prudent şi gata să-şi ia poziţia de apărare, dacă va fi nevoie.

„Nevastă, zise el Giuseppei, pune-ţi jos sacul şi fii gta". Ea ascultă imediat. El îi dădu puşca pe care o avea pe spate şi care ar fi putut să-l împiedice, apoi încărcă pe aceea pe care o avea în mână şi înaintă încet spre casă, mergând de alungul arbarilor cari mărginеau drumul şi gata ca la cel mai mic semn potrivnic, să se ascundă după un arbore mare, de unde să poată trage la moment. Nevastă-sa mergea după el ţinându-i puşca de schimbare şi cartuşiera. Slujba unei bune gospodine în caz de luptă este să încarce puşca soţului său.

Pe de altă parte, sergentul era foarte încurcat văzând pe Mateo că înaintează astfel, cu paşi enumăraţi, cu puşca întinsă şi cu degetul pe trăgaciu. Dacă, din întâmplare, gândea el, Mateo ar fi tatăl lui Gianetto sau dacă ar fi prieten cu el şi dacă ar vrea să-l apere, descărcăturile celor două puşti ar ajunge la doi dintre noi ca o scrisoare la poştă, şi dacă m'ar ochi cu toată rudenia...

In această încurcătură el se hotărî, cu mult curaj, să înainteze singur spre Mateo spre ai povesti afacerea, apropiindu-se ca de o veche cunoştinţă; dar mica distanţă dintre el şi Mateo îi păru foarte lungă.

„Hei! prietene, strigă el, ce mai faci? Eu sunt Gamba, vărul tău".

Mateo, fără să zică un singur cuvânt şi, în timp ce celălalt vorbea, el ridica încet ţeava puştii, în aşa fel că ea era îndreptată spre cer, când sergentul îl atinse.

„Bună ziuă, frate, zise sergentul întinzându-i mâna. Nu te-am văzut de mult.

— Bună ziua, frate.

— Trecând pe aci am venit să-ţi dau bună ziua, ţie şi verişoarei Pepa. Am făcut azi un drum lung, dar nu trebue să ne plângem de oboseală, căci am făcut o bună arestare. Am pus mâna pe Gianetto Sampieso.

— Dumnezeu să fie lăudat! strigă Giuseppa. Săptămâna trecută ne-a furat o capră cu lapte.

Aceste cuvinte înveseliră pe Gamba.

„Bietul om! zise Mateo, poate i-a fost foame.

— Păcătosul s'a apărat ca un leu, continuă sergentul mâhnit, mi-a omorît un soldat. Apoi s'a ascuns aşa de bine, încât nici dracul nu l-ar fi găsit. Fără verişorul Fortunato, nu l-aş fi găsit niciodată.

— Fortunato! strigă Mateo.

— Fortunato! repetă Giuseppa.

— Da, Gianetto se ascunsese sub claia asta de fân; dar verişorul mi-a arătat o răutate...

— Nenorocire! zise încet Mateo.

Ajunseră la soldaţi. Gianetto era întins pe targă şi gata de plecare. Când el văzu pe Mateo dimpreună cu Gamba, surâse, un surâs straniu; apoi, întorcându-se spre uşa casei, scuipă pe prag zicând:

„Casă de trădător"!

Numai un om hotărât să moară, ar fi îndrăznit să pronunţe în faţa lui Mateo, cuvântul trădător. O dibace lovitură de pumnal, care n'ar mai fi trebuit repetată, ar fi plătit imediat insulta. Dar, Mateo nu făcu alt gest decât să-şi ducă mâna la frunte ca un om împovărat.

Fortunato intrase în casă văzând că tatăl său se întoarce. In curând el apăru cu o strachină de lapte, pe care a puse sub ochii lăsaţi în jos ai

Regiment francez înaintând spre linia de foc

lui Gianetto. „Departe de mine"l strigă prinsul cu o voce înspăimântătoare. Apoi, întorcându-se spre un soldat: „Prietene, dă-mi să beau" zise el. Soldatul îi puse bidonul în mâini şi banditul bău din apa pe pe care i-o dădea un om cu care schimbase focuri de puşcă. Apoi el ceru ca să i se lege mâinile încrucişate piept în loc ca să le aibă legate la spate. „Îmi place, zise el, să dorm bine". Se grăbiră să-l mulţumească; apoi sergentul dădu semnalul de plecare, zise bună ziua lui Matei care nu-i răspunse şi scobori repede spre cîmpie.

Trecu aproape douăzeci de minute pînă ce Mateo deschise gura. Băiatul privea cu ochii neliniştiţi, cînd pe mamă-sa, cînd pe tatăl său, care sprijinindu-se de puşcă îl privea cu o privire plină de mînie.

„Ai început-o bine! zise în cele din urmă Mateo cu o voce liniştită, dar înspăimîntătoare pentru acela care cunoaşte pe om.

— Tată!" strigă băiatul înaintînd cu lăcrimele în ochi ca şi cum s'ar fi aruncat la picioarele sale.

Dar Mateo strigă: „Indărăt". Şi băiatul se opri, plîngînd cu hohote, nemişcat la cîţiva paşi de tatăl său.

Giuseppa se apropie. Ea observse lanţul ceasului, al cărui capăt ieşea din cămaşa lui Fortunato.

— „Cine ţi-a dat acest ceas?" întrebă ea cu un glas sever

— „Vărul meu, sergentul".

Falcone apucă ceasul şi aruncîndu-l cu putere de o piatră îl făcu în mii de bucăţi.

— Nevastă, zise el, băiatul acesta este cel dintîiu din neamul nostru, care a trădat".

Lacrămile şi sughiţurile lui Fortunato se înteţiră şi Falcone ţinea mereu ochii săi pătrunzători asupra lui.

In sfîrşit, el lovi cu patul puştii pămîntul, apoi o puse pe umăr şi se îndreptă spre pădurice strigînd lui Fortunato să-l urmeze. Băiatul ascultă.

Giuseppa alergă după Mateo şi-l apucă de braţ.

„Este fiul tău, zise ea, cu o voce tremurătoare, fixîndu-şi ochii săi negri în ai bărbatului, ca şi cum ar fi citit ce se petrece în sufletul său.

— Lasă-mă, răspunse Mateo; sunt tatăl său".

Giuseppa îşi îmbrăţişă băiatul şi intră plîngînd în casă.

In timpul acesta Falcone înaintă vreo 200 de paşi pe cărare şi nu se opri decît la o rîpă mică unde scobort.

„Fortunato, stai lîngă piatra asta.

Băiatul făcu ceiace i se poruncise, apoi îngenuchie.

„Spune-ţi rugăciunea.

— Tată, tată, nu mă omori!

— Spune-ţi rugăciunea!" repetă el cu o voce teribilă. Copilul, bolborosind şi plîngînd mereu, spuse Tatăl Nostru şi Crezul.

Tatăl, cu o voce puternică, zicea amin! la sfîrşitul fiecărei rugăciuni... „Astea sunt toate rugăciunile pe care le ştii?"

— Ba mai ştiu, tată şi Ave Maria şi litania pe care m'a învăţat tuşa.

— Este atît de lungă, dar în sfîrşit.

Băiatul termină litania cu o voce înceată: „Ai isprăvit?"

— Oh! tată, iertare! iartă-mă! N'am să mai fac! Am să mă reg de vărul meu, pînă ce o să ierte pe Gianetto.

El mai vorbea; Mateo îşi înarmase puşca şi o alipi de obraz zicînd: „Dumnezeu să te ierte!"

Băiatul făcu o sforţare desperată ca să se ridice şi să îmbrăţişeze picioarele tatălui său, dar nu mai avu timp.

Mateo trase şi Fortunato căzu mort.

Fără să mai privească cadavrul, Mateo luă drumul spre casă, ca să caute o sapă cu care să îngroape pe fiul său.

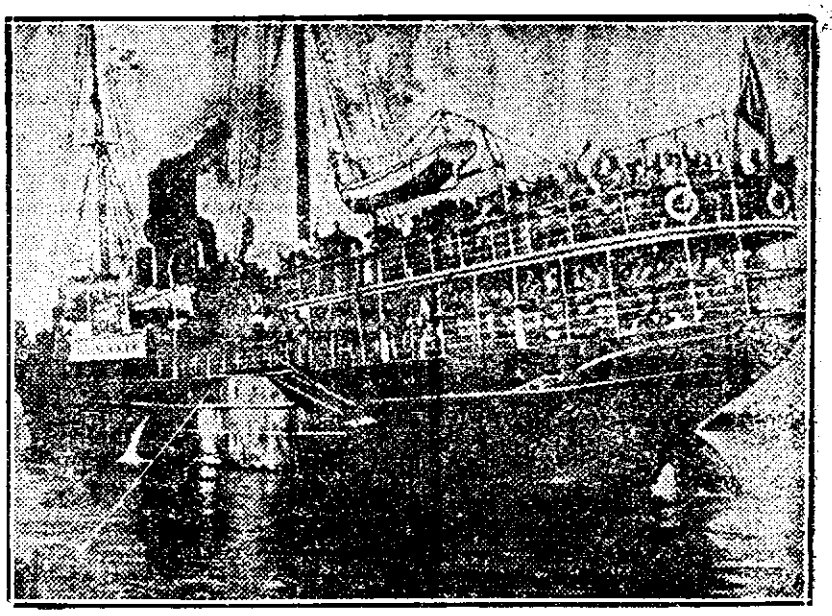

Vapor englez de transport în portul Salonic

De abia făcuse cîţiva paşi şi el întâlni pe Giuseppa care alerga neliniştită de zgomotul focului.

„Ce-ai făcut?" strigă ea.

— Dreptate.

Trad. de Şt. C. Florea

Războiul anecdotic

O victorie datorită unui... elefant

Prin luna Mai a. c. o coloană a armatei engleze urmărea de câtva timp, într'o colonie germană din vestul Africei, un detaşament german, la care se alipiseră şi câteva sute de indigeni. Germanii, cu toate că erau superiori ca număr, evitau totuşi să primească lupta. Intr'o noapte au fost surprinşi într'un luminiş de pădure şi englezii începură să tragă. Germanii ripostară şi lupta părea că se va sfârşi în favoarea germanilor. In mijlocul luminişului se afla un tufiş des. Gloanţele asvârlite dintr'o parte şi din alta au lovit un enorm elefant care era ascuns acolo. Animalul, foarte furios şi rănit, a pornit-o într'o goană nebună printre rândurile germanilor sfidînd gloanţele. Când germanii s'au văzut în faţa acestui duşman neaşteptat, au luat-o la fugă. Englezii urmărindu-i, i-au decimat luând în stăpânire terenul.

*

Un albinos.

Se înserase. O noapte din cele mai întunecoase se lăsase peste tranşeele franceze. Nu se vedea nici la 2 paşi. Deodată îşi fac apariţia vre-o 6 soldaţi francezi veniţi dela un alt regiment. Unul din ei scoate un ordin din sân şi-l dă căpitanului. Cu toi întunericul 10 soldaţi trebuiau să plece, aşa spunea ordinul, să vază ce se petrece prin tranşeele germanilor din faţa lor.

— Este imposibil să vedem ceva, ziseră cei desemnaţi de căpitan. Cu noaptea asta nu ne vedem între noi.

— Ordinul e ordin. Inainte... Asta vă va conduce.

Şi le arată pe unul din cei 6 sosiţi dela celalt regiment.

Cei 10 soldaţi au pornit-o urmând pac cu pas pe „ăsta".

O mare mirare i-a cuprins pe toţi. „Asta" vedea şi distingea totul parcă era ziua în amiazi. Le arată totul: aici e un şanţ; p'aici e o sârmă întinsă pe care nu trebuia s'o atingă fiind în legătură cu tranşeele duşmane. Toţi cei 10 se string în jurul lui „ăsta" şi graţie lui şi-au îndeplinit misiunea.

La înapoere, „ăsta" face raportul către căpitan. Văzuse până şi pe duşman ce făcea în tranşee. Toţi soldaţii sunt curioşi să ştie ce fel de om e acela care vede totul când alţii nu văd şi cu toţii aşteaptă revărsatul zorilor ca să-l vază mai bine.

Dimineaţa lucrul era foarte simplu. Acel „ăsta" era un om cu părul, mustaţa, genele şi sprincenele albe ca caerul de lână. Era un..., albinos. (Aceşti albinoşi la lumină mereu clipesc din ochi şi nu sunt buni de nimic; odată însă ce se lasă întunericul, îşi freacă pleoapele şi văd mai bine ca ziua).

*

Lady Ioana.

Femeile engleze nu scapă ocazie ca să-şi manifeste admiraţia lor pentru Franţa. Acum câteva luni dame din elita Londrei aranjaseră în cartierul „Belgrave's Square o vânzare în folosul unei opere de binefacere. Aceste dame, îmbrăcate în costume din timpul lui Ludovic XV, vindeau tot felul de zarzavaturi, păsări şi animale. Aşa, d-na Arthur Brodick avea secţia fragilor; contesa d'Albernacle vindea găini, iar vicontesa Bury licita un cocoş.

Regina Angliei, trecând pe acolo, s'a tocmit şi a cumpărat o... capră care se sculase când s'a apropiat regina.

Suverana, măgulită de această atenţie chiar a unui animal, a întrebat dacă are vre-un nume această capră aşa de bine dresată.

— Ioana, i s'a răspuns.

— De azi nainte va fi lady Ioana, zise regina.

Toate ziarele din Londra au publicat fotografia acestei capre făcută lady de către regină.

*

Ia-l după mine că-l omor.

In comunicatul oficial austriac din 4 Iulie stil nou c. se spunea:

„In regiunea Monte Interrotto, locotenentul Keiser cu o patrulă de şase soldaţi a adus în lagăr două sute şeasezeci şi şease de italieni prizonieri, dintre cari patru ofiţeri.

Curat: ia-l de pe mine că-l omor.

A apărut:
Getta
roman sentimental
de V. MESTUGEAN
Preţul 1,50 — Editura Librăriei Steinberg

SACUL CU GLUME

Doi voluntari eroici, englezi, cari s'au înrolat în armată mai înainte de promulgarea legii care făcea serviciul militar obligator, schimbă între dânşii, în tranşee, dialogul următor:

— Eu — zice primul — m'am înrolat, pentru că n'am pe nimeni, nici părinţi, nici rude, nici soţie, nici cătel, nici purcel — vorba aia — şi mai apoi, fiindcă 'mi place războiul.

— Eu — urmează al doilea — sunt văduv căsătorit a doua oară, am 7 copii de la amîndouă soţiile, am şi două soacre. M'am înrolat, îţi mărturisesc, fiindcă doresc pacea...

*

— Domnule, zice un refugiat de peste munţi unui trecător, fiind străin şi necunoscînd oraşul, vă rog să fiţi bun să'mi spuneţi unde să găsesc un restaurant bun, cu preţuri fixe, moderate.

— Uite chiar colea, pe starada asta, la dreapta, puteţi prînzi foarte bine cu 2 lei şi 50 bani.

— O, mulţumesc. Şi fiindcă aţi fost aşa de bun, vă rog să'mi mai spuneţi încă ceva.

— Bucuros. Ce să vă mai spun ?

— Iacă ce: unde as putea eu găsi cei 2 lei 50, cît costă prînzul?

*

La un farmacist ilustru combinator de medicamente infaibile, se prezintă un bolnav care îi cere un flacon cu vestitul lui Elixir antireumatic.

— Da, da, îi răspunde spiţerul, foarte bine, numai decît. Fii bun numai şi'l ia d-ta singur de colo din dulapul ăla, depe polita dela dreapta. Cu timpul ticălos ce'l avem m'a apucat o durere în şira spinării că nu pot să mă mişc din loc.

Biblioteca „Ştiinţa pentru toţi"

Din biblioteca „Ştiinţa pentru toţi" au apărut două numere noui:

No. 4. Eroii ştiinţei: Viaţa lui Tom Edward, cismarul învăţat, de V. Anestin.

No. 5. Cutremurele de pământ, Cutremurele din România, de V. Anestin.

Numerele apărute mai înainte:

No. 1 Viaţa şi invenţiunile lui Edison, de V. Anestin.

No. 2. Viaţa şi obiceiurile animalelor, de locot.-comandor Hacik.

No. 3. Puterea ştiinţei: Cum a fost omorît războiul european, de V. Anestin.

Fiecare număr costă 50 de bani. Se găseşte de vînzare la toate librăriile din ţară. Pentru localităţile unde nu se află librării, a se adresa editorului, M. S. Gheorghiu, tipograf, Câmpina.

Biblioteca aceasta se adresează tuturor celor cari vor să-şi formeze o cultură generală, în acelaşi timp amuzându-se. Volumele din această bibliotecă sunt cele mai folositoare daruri pe care părinţii le pot da copiilor lor.

Noile premii

oferite de ziarul **„Universul"** tuturor abonaților săi, la tragerea din Noembrie a. c.

5.000 Lei

în obligațiuni județene 4 1/2 cu cuponul — Februarie 1917 —

Una splendidă garnitură pentru antreu

compusă din o masă, patru scaune, două blidare și un cuier, artistic pirogravate cu motive românești. — Furnizate dela d. T. Brumărescu, cunoscutul artist și întemeiator al artei decorative la noi, Calea Plevnei 83, București

Un dormitor în stil românesc compus din 1 armoire cu oglindă cristal și marmoră, 1 pat pentru o persoană, 1 masă și 2 tabourete, furnizate dela marele magazin de mobile MARCO DATTELKREMER, strada Carol 62, București

O gramolă „INGER"

(Marca recunoscută ca cea mai bună din lume) cu cutia de stejar lustruit mecanismul remontabil în timpul mersului cu regulator gradat; pavilionul din lemn de rezonanță în interiorul cutiei, cu un acoperământ de lemn în forma unei aluzele și închis cu două uscioare cu ajutorul cărora se poate mări sau micșora sunetul după dorință; brațul acustic recurbat; diafragma „Exhibition"; inclusiv 6 plăci duble (12 cântece) opere și bucăți naționale. — Gramola se furnizează împreună cu UN DULAP AMERICAN din stejar cu 7 sertare mobile cari se închid cu o jaluzie. Acest elegant dulap servă ca postament la Gramolă și în acelaș timp pentru conservarea plăcilor. — Ambele ne-au fost furnizate de: Marele magazin de muzică „JEAN FELDER" Furnizorul Curței Regale, București Calea Victoriei 54

O frumoasă și elegantă

Garnitură de antreu

compusă din 1 Canapea, 4 scaune, 2 bănci mici, 2 tamburete și 1 măsuță de lemn de stejar tapisate de mătase verde, furnizată de la marele depozit de mobile COMPANIA AMERICANĂ, str. Carol 74, etaj

10 lăzi cu diferite produse ale renumitei case **Bresson**

fabrică de licheruri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premiile ce te oferim abonaților noștri la tragerea din luna Noembrie c.

1 elegantă toaletă de bronz cu oglinzi de cristal, furnizată de cunoscuta fabrică GUTMANN, strada Sf. Apostoli No. 72

Una tavă rotundă de metal, fin argintat și frumos gravată având diametrul de 48 centimetri. **1 suport** pentru cărți de vizită, în metal alb frumos argintat, cu o figură ciselată. **Un elegant serviciu de oțet și untdelemn** de alpacca argintată, calitatea cea mai fină, cu sticlăriie de cristal. **1 fructieră** modernă de metal alb argintat, cu 3 coșulețe servind pentru bomboane. **1 coș mare** de metal-blanc, fin argintat înălțimea 49 cm. pentru fructe. **1 serviciu de copii** compus din una ceașcă de metal cu farfurioara sa și una linguriță de acelaș metal, toate într'o cutie elegantă. **Una pendulă** de lemn de mahon cu bătaie Gong, lunginea 65 cm., bătând orele și jumătățile și întorcându-se odată la două săptămâni. Toate aceste obiecte ne-au fost furnizate de marele magazine de bijuterii, ceasornice și argintărie: **Frații Rotter**, Furnisorii Curții Regale, București, strada Carol 50, etaj

Un elegant ceas modern pentru doamne, de aur cu trei capace. **Un coșuleț** de nichel cu fundul de majolic. **O garafă pentru vin** de cristal roz, cu capacul și manerul de metal argintat. **Un frumos pres-papier** de metal, argintat. **Un serviciu de ceai** pentru doua persoane de metal nichelat. **Un port vis-à-vis** de metal argintat. Toate acestea sunt furnizate de mult cunoscutul magazin de bijuterii **Th. Radivon**, din Bulevardul Elisabeta No. 9 bis, care primește zilnic noutăți.

5 ASORTIMENTE COMPLECTE din produsele cosmetice „Flora", compuse din cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de crin Flora, 1 săpun de lapte de crin, 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți.

Un elegant dormitor de bronz

pentru 1 persoană, compus din: 1 pat de bronz cu somieră, 0 măsuță de noapte cu marmură, un lavoir de bronz cu marmură. A 14-a garnitură cumpărată dela furnisorul „Universului", Industria metalică **MARCU, B-dul Elisabeta No. 8, București**

Cel mai eftin și mai bine asortat în mobile de fier și bronz

Una splendidă toiletă de bronz cu oglindă de cristal, cumpărată tot dela Industria metalică MARCU, Bulevardul Elisabeta No. 8, București

Un elegant pat pentru copil cu ornamente de bronz și cu plasă, cumpărat tot dela Industria Metalică „MARCU", Bulevardul Elisabeta No. 8

O bicicletă solidă și elegantă, marca «SPORT» cu roată liberă și frână automată, complectă, lampă, clopot etc.

Una pușcă de vânătoare, calibru 12, marca «PIEPER-BAYARD», cu triplu zăvor de siguranță «Greener», țevi de oțel «BAYARD», furnizate de Marele Magazin de arme și biciclete **B. D. ZISSU**, Furnisorul Curtei Regale, Calea Victoriei 44

Un dormitor de lemn fin

Construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai Bravu No. 37 și strada Șerbănică No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107, București

Un DORMITOR englezesc compus din: 2 paturi cu somiere, vopsite alb, 2 măsuțe de noapte din fier, alb vopsite, un lavoar vopsit alb, toate aceste sunt furnizate dela cunoscuta fabrică de mobile de fier și bronz GUTMANN, strada Sf. Apostoli 72

Una masă cu cristal

furnizată de fabrica de mobile MARCO DATTELKREMER strada Păstorului 8, București

CINCI CHIMIRE HIGIENICE după măsură calitatea I-a (Brîul lui Iov) singurul brevetat în țară, recomandat de toate somitățile medicale și inventat de d' **Căpitan Iov** din Pitești, str. Serban-Vodă 220, avînd proprietatea de a preveni și vindeca boale vechi de stomac, rinichi, constipație, șale, după cum se constată din mulțimea scrisorilor de mulțumire primite dela suferinzii vindecați. Acest brîu e purtat cu încredere de ambele sexe din înalta societate a țărei.

10 LAZI CU DIFERITE LICHERURI PINE. Specialități de la prima distilerie, **Fratii Pecin**, mare depozit de vinuri și țuică, calea Văcărești 232. București.

5 CEASORNICE pentru birou cu pedestal de cristal, cu inscripția „Universului".

5 CEASORNICE de argint pentru buzunar, cu inscripția „Universului".

8 PLACHETE DE METAL ALB cu efigia Regele Carol I și Regina Elisabeta

Una harmonică cu 19 clape și 8 basuri, tonuri duble de oțel cu 2 registre, jumătate orghel din renumita fabrică Johann Trimmel. **UN FLAUT** din cel mai fin abanos, capul căptușit, cu 10 clape de nichel, plută la încheeturi, inclusiv ștergător și garnitură de perniițe de rezervă. — **Una mandolină italiană** din lemn de pasilandru, fața fin ornamentată cu sidef și mecanică acoperită. — Toate aceste instrumente sunt furnizate de Magazinul General de Muzică **„La Harpa"**, București, Str. Colței No. 5, cel mai eftin și bine asortat în această branșă.

15 FLACOANE A CATE 1 KILO, apă de Colonia Camelia, puternic parfumată cu liliac, mărgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia", A. S. Aftalion, str. Gerenal Florescu n-rul 6, București

Notati bine:

Dând aceste mari premii de valoare, abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; lei 9.15 pe 6 luni; lei 4.65 pe 3 luni. Plata abonamentelor se face direct la Cassa administrației „Universului", prin mandat poștal sau în persoană

Pentru concurarea la premiile de mai sus, abonații pe 1 an primesc 4 bonuri, cei pe 6 luni 2 și cei pe 3 luni 1 bon. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 4 bonuri pentru tragerea următoare.

EDITURA ȘI PROPRIETATEA ZIARULUI „UNIVERSUL"